

Zvýšení starobního důchodu za výchovu dítěte tzv. výchovné

Cílem zvýšení procentní výměry starobního důchodu za výchovu dítěte/děti je ocenit zásluhy pečujících osob, jejich úsilí o přínos a výchovu nového příspěvatele do důchodového systému a zároveň paušálně **kompensovat snížení důchodu, které nastalo v důsledku kariérních výkyvů souvisejících s výchovou.** Výchovné **náleží osobě (ženě nebo muži), která zajišťovala výchovu konkrétního dítěte v největším rozsahu, tj. v jejíž pracovní kariéře se v největší míře projevovaly složky výchovy, které mohly negativně ovlivnit její délku doby výdělečné činnosti, pracovní úvazek či její výdělky.**

Zvýšení procentní výměry starobního důchodu o pevnou částku 500 Kč za každé vychované dítě náleží a je vypláceno od ledna 2023. **Týká se jak starobních důchodů přiznaných od data před 1. 1. 2023, tak i starobních důchodů přiznaných od data po 31. 12. 2022, včetně starobních důchodů, na které vznikl nárok v 65 letech transformací z invalidního důchodu.** V případě, že je přiznán pouze dílčí starobní důchod (tzn., že osoba odpracovala v ČR jen část své kariéry), snižuje se výše výchovného ve stejném poměru jako ostatní složky důchodu.

Výchovné **náleží jen za dítě, o které rodič nebo jiná osoba osobně pečoval/a** v období od jeho narození do dosažení zletilosti **po dobu deseti roků.** Pokud byla péče o dítě **zahájena po dosažení osmého roku jeho věku,** je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže osoba (žena či muž) osobně pečovala o dítě až do jeho zletilosti **alespoň po dobu pěti let.** Dítětem se rozumí dítě vlastní, osvojené nebo převzaté do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu. Podmínku výchovy dítěte může splňovat i více osob. **Nárok na výchovné však bude mít vždy jen jeden z rodičů nebo jiná osoba, která** oproti jiným pečujícím osobám převážně **zajišťovala osobní péči a výchovu dítěte tak, že to mělo vliv na její pracovní kariéru a výdělečné možnosti.** V případě, že osoba, která zajišťovala péči o dítě v největším rozsahu, dosud nesplňuje podmínky nároku pro přiznání starobního důchodu nebo již zemřela, nevzniká nárok na výchovné druhému z rodičů či jiné osobě, která zajišťovala péči o dítě v menším rozsahu a je poživatelem starobního důchodu.

Poživatelé starobních důchodů přiznaných před datem 1. 1. 2023, kterým nebyla procentní výměra jejich starobního důchodu zvýšena automaticky, **musí** o zvýšení starobního důchodu za výchovu dítěte **požádat.** Uplatnit žádost o výchovné je třeba **nejpozději do 31. 12. 2024.**

V případě, že je žádost o starobní důchod podávána po datu 31. 12. 2022 je nutné žádost o výchovné uplatnit současně s žádostí o přiznání starobního důchodu, jinak nárok na výchovné nevznikne. V žádosti o starobní důchod je třeba vyplnit, zda žadatel o starobní důchod žádá také o zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte podle ust. § 34a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů příp. podle Čl. II zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů a připojit **tiskopis Čestné prohlášení o výchově dítěte/děti podle ust. § 84a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení,** ve znění pozdějších předpisů, který **je součástí žádosti o starobní důchod.** K čestnému prohlášení je třeba doložit úředně ověřené kopie rodného listu/rodných listů dítěte/děti, příp. jiný doklad, prokazující vztah k dítěti/dětem (např. rozsudek o svěřeni dítěte do péče, apod.).